

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ
DAİRE BAŞKANLIĞI

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

(YAPAY SOLUNUM VE GÖĞÜS BASISI)

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Solunum durması: Solunum hareketlerinin durması nedeniyle vücudun yaşamak için ihtiyacı olan oksijenden yoksun kalmasıdır.

- Hemen yapay solunuma başlanmaz ise bir süre sonra kalp durması meydana gelir.

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Kalp durması: Bilinci kapalı kişide kalp atımının olmaması durumudur.

- Kalp durmasına en kısa sürede müdahale edilmezse dokuların oksijenlenmesi bozulacağı için beyin hasarı oluşur.
 - Kişide solunumunun olmaması,
 - Bilincin kapalı olması,
 - Hiç hareket etmemesi,
 - Uyarılara cevap vermemesi **kalp durmasının belirtisidir.**

TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

- **Temel Yaşam Desteği:** Yaşam kurtarmak amacı ile hava yolu açıklığı sağlandıktan sonra, solunumu ve/veya kalbi durmuş kişiye yapay solunum ile akciğerlerine oksijen gitmesini; dış kalp masajı ile de kalpten kan pompalanmasını sağlamak üzere yapılan **ilaçsız müdahalelerdir.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HAVA YOLU/SOLUNUM YOLUNUN AÇILMASI

- **Bilinci kapalı bütün H/Y solunum yolu kontrol edilmelidir. Çünkü dil geriye kayabilir ya da herhangi bir yabancı madde solunum yolunu tıkarabilir. Önce ağız içine bakılır, eğer yabancı cisim varsa çıkarıldıktan sonra hastaya **baş geri çene yukarı** pozisyonu verilir.**

HAVA YOLU/SOLUNUM YOLUNUN AÇILMASI

Hava yolunu açmak için;

- Bir el altına yerleştirilir.
- Diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir.
- Alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir.
- Böylece dil yerinden oynatılarak hava yolu açıklığı sağlanmış olur.

YAPAY SOLUNUM

- Hasta/yaralının hava yolu açıldıktan sonra solunum **Bak-Dinle- Hisset Yöntemi** ile **10 sn.** değerlendirilir.
- Normal solunum yoksa hemen yapay solunuma başlanır.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

1. Kendimizin ve hasta/yaralının güvenliği sağlanır.
2. Hasta/yaralının omuzlarına hafifçe dokunup **iyi misiniz?** diye sorarak bilinç kontrol edilir.
3. Eğer bilinç yoksa çevreden yüksek sesle yardım çağrılır, **112** aratılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

4. Hasta /yaralı sert bir zemin üzerine yatırılır.
5. Hasta/ yaralının yanına diz çökülür.
6. Hasta/yaralının boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

7. Ağız içi kontrol edilir, yabancı cisim varsa çıkarılır.
8. Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının alnına, diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

9. Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; hastaya “**Baş Geri-Çene Yukarı Pozisyonu**” verilir.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

10. Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı “**Bak-Dinle-Hisset**” yöntemiyle **10 saniye** süre ile kontrol edilir;

- Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır.
- Eğilip, kulağını hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

11. Hasta/ yaralının solunumu yok ise,
12. Çevrede başka kimse yok ve ilkyardımcı yalnız ise, kendisi **112**'yi arar.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

13. Kalp /göğüs basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir.
14. Diğer el bu elin üzerine yerleştirilir.
15. Her iki elin parmakları birbirine kenetlenir.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

16. Ellerin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsekler bükülmeden, göğüs kemiği üzerine vücuda dik olacak şekilde tutulur.

17. Göğüs kemiği 5 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) 30 göğüs basısı/kalp basısı uygulanır, bu işlemin hızı dakikada 100 bası olacak şekilde ayarlanır.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

18. Baş geri çene yukarı pozisyonu tekrar verilerek hava yolu açıklığı sağlanır.

19. Alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak hasta/yaralının burnu kapatılır.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

20. Normal bir soluk alınır, baş geri çene yukarı pozisyonunda iken hasta/yaralının ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir.

21. Hasta /yaralının göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar **her biri 1 saniye süren 2 nefes (kurtarıcı nefes)** verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir.

YETİŞKİNLERDE (8 YAŞ ÜSTÜ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

22. Hasta/ yaralıya **30** kalp masajı/göğüs basısından sonra 2 solunum yaptırılır **(30;2)**.

23. Temel yaşam desteğine hasta/yaralının yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

1. Kendimizin ve çocuğun güvenliğinden emin olunur.
2. Çocuğun omuzlarına hafifçe dokunularak ve “iyi misin?” diye sorularak bilinç kontrol edilir.
Bilinç yok ise;
3. Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; **112** aratılır.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

4. Çocuk sert bir zemin üzerine sırt üstü yatırılır.
5. Çocuğun yanına diz çökülür.
6. Çocuğun boynunu ve göğsünü saran giysileri açılır.
7. Çocuğun ağzı kontrol edilerek yabancı cisim varsa çıkarılır.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

8. Hava yolunu açmak için bir el hasta/yaralının alınına, diğer elin iki parmağı çene kemiğinin üzerine yerleştirilir.
9. Çene kemiğinin uzun kenarı yere dik gelecek şekilde alından bastırılıp, çeneden kaldırılarak baş geriye doğru itilir; çocuğa **baş geri çene yukarı pozisyonu** verilir.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

10. Hasta/yaralının solunum yapıp yapmadığı **bak-dinle-hisset** yöntemiyle **10 sn.** süre ile kontrol edilir.

- Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır.
- Eğilip, kulağı hastanın ağzına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

11. Solunum yok ise; alnın üzerine konulan elin baş ve işaret parmağını kullanarak çocuğun burnu kapatılır.
12. Baş geri çene yukarı pozisyonunda iken çocuğun ağzını içine alacak şekilde ağız yerleştirilir.
13. Çocuğun göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar **her biri 1 saniye süren 2 nefes** verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

14. Kalp/göğüs basısı uygulamak için göğüs kemiğinin alt ve üst ucu tespit edilerek alt yarısına bir elin topuğu yerleştirilir (**çocuk yetişkin görünümündeyse yetişkinlerde olduğu gibi iki el ile kalp basısı uygulanır.**)

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

15. Elin parmakları göğüs kafesiyle temas ettirilmeden, dirsek bükülmeden, göğüs kemiği üzerine **vücuda dik** olacak şekilde tutulur.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

16. Göğüs kemiği **5 cm** aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin $1/3$ 'ü kadar) **30 kalp/göğüs basısı** uygulanır, bu işlemin hızı dakikada **100 bası** olacak şekilde ayarlanır.

ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

17. Çocuğa 30 kalp /göğüs basısından sonra 2 solunum verilir/yaptırılır (**30;2**).
18. İlkyardımcı yalnız ise; **30;2** göğüs basısının **5 tur** tekrarından sonra **112**'yi kendisi arar.
19. Temel yaşam desteğine çocuğun yaşamsal refleksleri veya tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

1. Kendimizin ve bebeğin güvenliğinden emin olunur.
2. Ayak tabanına hafifçe vurularak bilinç durumu kontrol edilir.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

Eğer bilinç yok ise;

3. Çevreden yüksek sesle yardım çağrılır; **112** aratılır.
4. Bebek sert zemine sırt üstü yatırılır.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

5. İlk yardımcı temel yaşam desteği uygulayacağı pozisyonu alır (yerde uygulama yapacak ise diz çöker, masa vb. yerde uygulama yapacak ise ayakta durur).
6. Bebeğin boynunu ve göğsünü saran giysiler açılır.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

7. Ağız içi gözle kontrol edilir; hava yolu tıkanıklığına neden olan yabancı cisim var ise çıkartılır.
8. Hava yolunu açmak için, bir el bebeğin alınına, diğer elin iki parmağı çene kemiğine koyulup baş hafifçe yukarı geri itilerek eğilir, **baş geri çene yukarı pozisyonu** verilir.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

9. Bebeğin solunum yapıp yapmadığı **bak-dinle-hisset** yöntemiyle **10 saniye** süre ile kontrol edilir;

- Göğüs kafesinin solunum hareketlerine bakılır.
- Eğilip, kulağını hastanın ağızına yaklaştırarak solunum dinlenirken diğer el göğüs üzerine hafifçe yerleştirilerek hissedilir.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

10. Solunum yoksa; ağız dolusu nefes alınır, ağız bebeğin ağız ve burnunu içine alacak şekilde yerleştirilir.

11. Bebeğin göğsünü yükseltmeye yarayacak kadar her biri 1 saniye süren 2 solunum verilir, havanın geriye çıkması için zaman verilir.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

12. Kalp/ göğüs basısı uygulamak için bebeğin (iki meme başının altındaki hattın ortası göğüs merkezini oluşturur) göğüs merkezi belirlenir.
13. Bir elin orta ve yüzük parmağı bebeğin göğüs merkezine yerleştirilir.
14. Göğüs kemiği 4 cm aşağı inecek şekilde (yandan bakıldığında göğüs yüksekliğinin 1/3'ü kadar) 30 göğüs/kalp basısı uygulanır, bu işlemin hızı dakikada **100 bası** olacak şekilde ayarlanır.

BEBEKLERDE (0-1 YAŞ) TEMEL YAŞAM DESTEĞİ

15. Bebeğe 30 kalp masajından (göğüs/kalp basısı) sonra 2 solunum yaptırılır (**30;2**).
16. İlkyardımcı yalnız ise; **30;2** göğüs basısının **5 tur** tekrarından sonra **112**'yi kendisi arar.
17. Temel yaşam desteğine bebeğin yaşamsal refleksleri ya da tıbbi yardım gelene kadar kesintisiz devam edilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

OTOMATİK EKSTERNAL DEFİBRİLATÖR (OED) KULLANIMI

OED TANITIMI

- OED, bir defibrilatör türüdür ve defibrilatörler **kalbe şok uygulaması yapmaya yarayan** cihazlardır.
- **OED, ani kalp durması** sırasında göğse yapıştırılan pedler (elektrotlar) vasıtası ile kalbe şok verilmesini sağlar.
- Bu cihazlar OED kullanımını kapsayan **ilk yardım eğitimi almış herkes** tarafından kullanılabilir.

OED ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

➤ Tam otomatik OED

Kalpdeki düzensiz ritmi tanıyan ve şok uygulaması için ilk yardımcının herhangi bir **düğmeye basmasına gerek olmayan** cihazlardır.

➤ Yarı otomatik OED

Kalpdeki düzensiz ritmi tanıyan ve şok uygulaması için ilk yardımcının cihaz üzerindeki **şok düğmesine basması gereken** cihazlardır.

OED KULLANILAN DURUMLAR

- OED kullanımı “Temel Yaşam Desteği” uygulaması içerisinde yer alır ve hayatı tehdit eden kalp ritimlerinin geri döndürülmesinde kullanılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

OED KULLANIMI SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL İLKELER

- OED hasta/yaralının **solunumunu değerlendirmez.**
- Yetişkinlerde ilkyardımcı yalnız ise OED'yi almaya gitmez **hasta/yaralıyı yalnız bırakmaz.**
- Pedlerin yapışacağı bölgenin **kuru** olması gerekir. Eğer hasta/yaralının göğsünde ıslaklık varsa pedler yerleştirilmeden önce göğüs kurulanmalıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

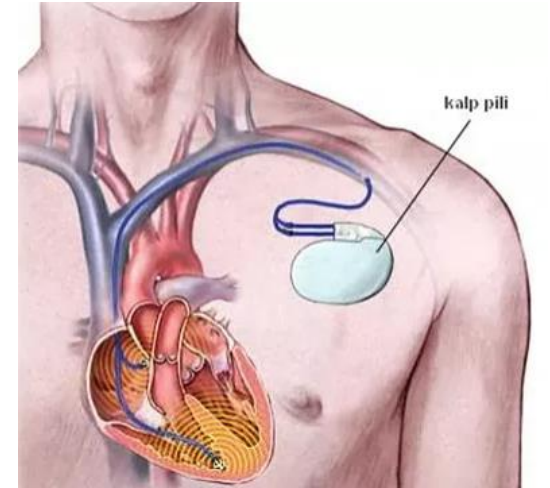

OED KULLANIMI SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL İLKELER

- Hastanın göğsünün kıllı olması, boyun ve/veya göğüste takı vb. şeylerin bulunması **pedlerin iletiminde sorun yaratır**. Bu durumlarda cihazın yanında bulunan ilk yardım kiti içerisindeki makas, eldiven, tıraş bıçağı vb. malzemeler kullanılabilir.
- Takı ve benzerleri ayrı bir poşet içerisinde muhafaza edilmelidir.

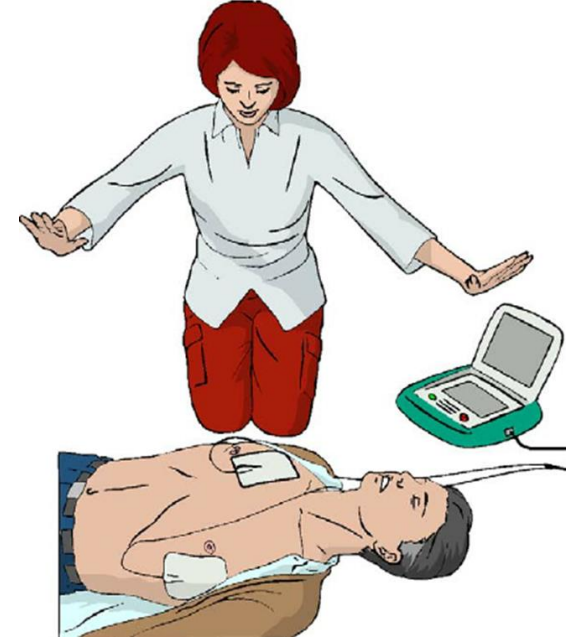
OED KULLANIMI SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL İLKELER

- Pedlerin yapıştırılacağı bölgede **açık yara varsa, pedler yara üzerine yapıştırılmamalıdır.** Ayrıca, göğüs bölgesinde yapıştırılmış ilaç bantları varsa öncelikle **bantlar çıkartılmalı ve sonra pedler yapıştırılmalıdır.**
- Gebeler ve kalp pili olduğu bilinen hastalarda OED kullanılabilir ancak, ped kalp pili üzerine yapıştırılmamalı, 2,5 cm uzağına yapıştırılmalıdır.

OED KULLANIMI SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL İLKELER

- **OED; kalp ritmi analizi yaparken ve şok verirken hasta/yaralıya dokunulmamalıdır.** Ayrıca hasta/yaralının bulunduğu yüzey iletken özellikte ise temas edilmemelidir.
- İlk yardımcı, aynı zamanda hasta/yaralıya dokunulmaması gerektiğini çevredekilere yüksek sesle söylemelidir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

OED KULLANIMI SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN GENEL İLKELER

- OED ve “Temel Yaşam Desteği” uygulamasından sonra yaşam belirtisi gösteren hasta/yaralıya **kurtarma (iyileşme, derlenme) pozisyonu** verilmelidir.
- **Kesinlikle OED kapatılmamalı ve pedler çıkartılmamalıdır.** Bu şekilde cihaz analiz yapmaya devam edecek ve ilk yardımcıyı sesli ve/veya görsel komutlar ile yönlendirebilecektir.

OED KULLANILMAMASI GEREKEN DURUMLAR

- OED; **yağmur altında, ıslak ve metal zeminde** olan hasta/yaralıya uygulanmamalıdır. Bu durumda hasta/yaralı kuru bir zemine çekilerek, göğüs kafesi kurulandıktan sonra pedlerin ve göğüs kafesinin tekrar ıslanmaması sağlanabiliyorsa kullanılmalıdır.
- Yangın ve patlama tehlikesi olan **yanıcı gazların bulunduğu ve yoğun oksijenin olduğu ortamlarda** kullanılmamalıdır. Bunun yanı sıra sürekli oksijen verilen bir hastada müdahale sırasında oksijen kaynağı kesilmeli veya uzaklaştırılmalıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

SOLUNUM YOK

TYD

30 göğüs basısı – 2 soluk döngüsüne başla
Erişilebiliyorsa en kısa sürede OED kullan

OED Geldiğinde

- Pedleri yapıştır.
- Analiz yapılırken dokunma

ŞOK ÖNERİLDİ

- Hastaya dokunmayın.
- Şok uygulanmasını sağlayın.
- OED uyarana kadar TYD' ye devam edin.

ŞOK ÖNERİLMEDİ

- OED uyarana kadar TYD'ye devam edin.

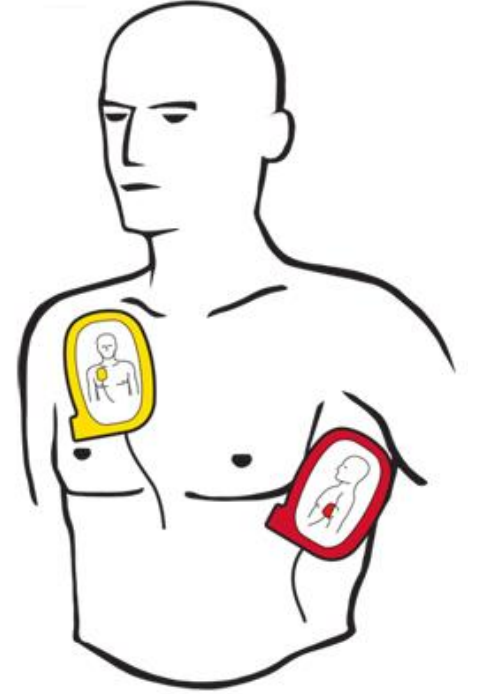
YETİŞKİNLERDE OED UYGULAMASI

- OED'yi hastanın yanına uygun şekilde (yatay konumda) yerleştirin.
- OED kapağı açıldığında otomatik olarak açılan bir model değil ise açma düğmesine basarak cihazı çalıştırın.
- Cihazın yaptığı sesli ve/veya görsel komutları takip ederek yetişkin hasta pedlerini paketinden çıkarın.
- Pedler OED'ye takılı değil ise takın.

YETİŞKİNLERDE OED UYGULAMASI

- Pedler, göğsün neresine yerleştirilmesi gerektiğini gösteren bir şema ile birlikte gelir. Buna göre; **pedlerden birini göğüs kemiğinin sağına, köprücük kemiğinin hemen altına ve sağ meme başının üstüne, diğer pedi ise göğsün sol tarafına, meme başının soluna ve alt kaburga sınırının üzerine yerleştirin.**
- **İki ilk yardımcı varsa; birisi göğse pedleri yerleştirirken diğeri TYD uygulamasına devam etmelidir.**

YETİŞKİNLERDE OED UYGULAMASI

- Pedlerin hasta/yaralının göğsünde **birbirine değmediğinden** emin olun.
- Pedleri çıplak göğse **sıkıca yapıştırın**.
- OED kalp ritmini analiz ederken, hasta/yaralıya dokunmayın ve kimsenin dokunmasına izin vermeyin. Bununla ilişkili olarak cihazın sesli yönlendirmesi size komut verecektir.
- Çevredekileri hasta/yaralıya dokunmamaları için yüksek sesle uyarın.

YETİŞKİNLERDE OED UYGULAMASI

➤ **Şok verilecek ise;**

- Çevredekileri hasta/yaralıya dokunmamaları için yüksek sesle tekrar uyarın ve hiç kimsenin hastaya dokunmadığından emin olun.
- OED tam otomatik ise şoku kendisi verir, yarı otomatik ise sizin bir düğmeye basmanız istenir. Cihazın yönlendirmelerini takip edin.
- Şok sonrası TYD başlayın.

YETİŞKİNLERDE OED UYGULAMASI

- **Şok gerekli değil ise;**
 - Cihazın sesli yönlendirmelerini takip edin. TYD başlayın.
- OED ve Temel Yaşam Desteği uygulamasından sonra yaşam belirtisi (hareket, öksürük veya normal soluk alıp verme, gözlerin açılması gibi) gösteren hasta/yaralıya kurtarma pozisyonu verin.
- Kesinlikle cihazı kapatmayın ve pedleri çıkarmayın. Bu şekilde cihaz analiz yapmaya devam edecek ve ilk yardımcıyı sesli ve/veya görsel komutlar ile yönlendirebilecektir.

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

- OED'yi hastanın yanına uygun şekilde yerleştirin.
- OED cihazını çalıştırın.
- OED'nin yaptığı sesli ve/veya görsel komutları takip ederek pedleri paketinden çıkarın.
- Pedler OED'ye takılı değil ise takın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

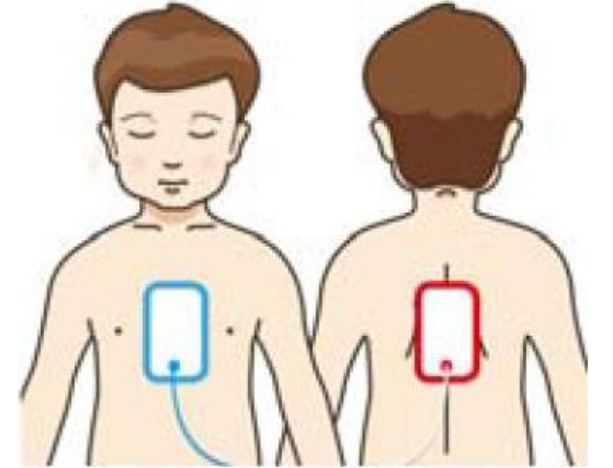

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

- Pedler göğsün neresine yerleştirilmesi gerektiğini gösteren bir şema ile birlikte gelir. Eğer çocuk 8 yaşın üzerinde ise, pedlerden birini göğüs kemiğinin sağına, köprücük kemiğinin hemen altına ve sağ meme başının üstüne, diğer pedi ise göğsün sol tarafına, meme başının soluna ve alt kaburga sınırının üzerine yerleştirin.

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

- Çocuk 8 yaşın altında ve pedler çok büyükse, birbirine değme riski varsa; ön-arka pozisyonu kullanın. Pedlerden birini üst arkaya (kürek kemikleri arasına) ve diğer pedi ise göğsün ön kısmına yerleştirin (mümkünse hafifçe sola).

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

- Pedlerin çocuğun göğsünde birbirine değmediğinden emin olun.
- Pedleri çıplak göğse sıkıca yapıştırın.
- OED kalp ritmini analiz ederken, hasta/yaralıya dokunmayın ve kimsenin de dokunmasına izin vermeyin. Bununla ilişkili olarak cihazın sesli yönlendirmesi size komut verecektir. Çevredekileri çocuğa dokunmamaları için yüksek sesle uyarın.

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

➤ Şok verilecek ise;

- Çevredekileri çocuğa dokunmamaları için yüksek sesle tekrar uyarın.
- Cihazın yönlendirmelerini takip edin.
- Şok sonrası TYD başlayın.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BEBEK (29 GÜN-1 YAŞ ARASI) VE ÇOCUKLARDA (1-8 YAŞ ARASI) OED UYGULAMASI

- **Şok gerekli değil ise;**
 - Cihazın sesli yönlendirmelerini takip edin.TYD başlayın.
- OED ve Temel Yaşam Desteği uygulamasından sonra yaşam belirtisi gösteren bebek/çocuğa kurtarma pozisyonu verin. Kesinlikle cihazı kapatmayın ve pedleri çıkarmayın. Bu şekilde cihaz analiz yapmaya devam edecek ve ilk yardımcısı sesli ve/veya görsel komutlar ile yönlendirebilecektir.

SOLUNUM /HAVA YOLU TIKANIKLIĞI

SOLUNUM /HAVA YOLU TIKANIKLIĞI

Solunum yolunun, solunumu gerçekleştirmesi için gerekli havanın geçmesine engel olacak şekilde tıkanmasıdır.

Tıkanma **tam tıkanma** ya da **kısmi tıkanma** şeklinde olabilir.

SOLUNUM /HAVA YOLU TIKANIKLIĞI

Kısmi Tıkanma Belirtileri

- Kişi öksürebilir,
- Nefes alabilir,
- Konuşabilir.

Kısmi Tıkanmada İlk yardım

- Kişiye asla dokunulmaz!
- **Öksürmesi söylenir.**

SOLUNUM /HAVA YOLU TIKANIKLIĞI

Tam Tıkanma Belirtileri;

- Kişi nefes alamaz,
- Acı çeker gibi ellerini boynuna götürür,
- Konuşamaz,
- Rengi morarmıştır.

Tam Tıkanmada İlk Yardım;

HEIMLICH UYGULAMASI (KARINA BASI)

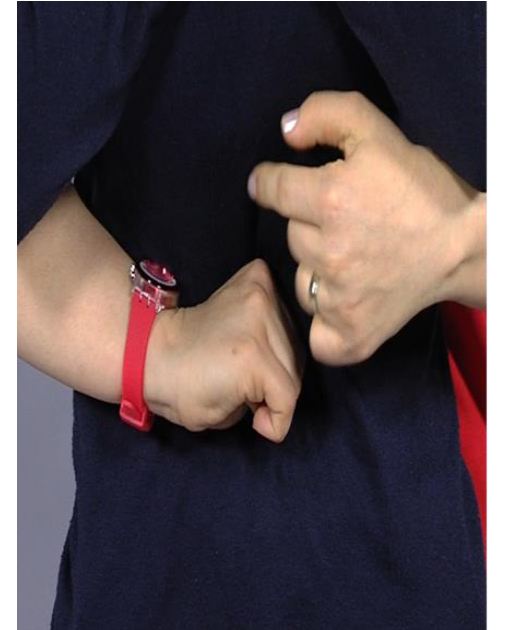
HEIMLICH UYGULAMASI

- Hasta ayakta ya da oturur pozisyonda olabilir.
- Hastanın yanında ya da arkasında durulur.
- Bir elle göğsü desteklenerek öne eğilmesi sağlanır.
- Diğer elin topuğu ile hızla **5 kez sırtına (iki kürek kemiği arasına)** süpürür tarzda vurulur.

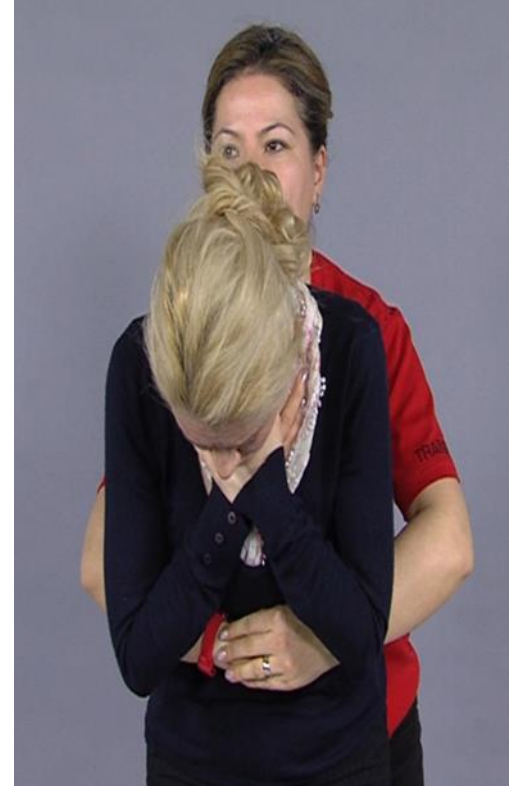
HEIMLICH UYGULAMASI

- Tıkanıklığın açılıp açılmadığına bakılır, açıldıysa işlem durdurulur.
- Tıkanıklık açılmadıysa Heimlich Manevrası yapılır.
- Hastanın arkasına geçip sarılarak gövdesi kavranır.
- Bir el, başparmak içte kalacak şekilde yumruk yapılır. Yumruk yapılan elin başparmak tarafı göğüs kemiğinin ucu ile göbük arasındaki yere denk gelecek şekilde yerleştirilir. Diğer el ile yumruk yapılan el kavranır.

BİLİNCİ YERİNDE KİŞİYE HEIMLICH UYGULAMASI

- Kuvvetle arkaya ve yukarı doğru bastırılır.
- Bu hareket 5 kez yabancı cisim çıkıncaya kadar tekrarlanır.
- Tıkanıklık açılmadıysa tekrar hasta/yaralının sırtına vurulur.
- **Bu işlemler 5'er kez olacak şekilde dönüşümlü olarak tekrarlanır.**

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

BİLİNCİ YERİNDE KİŞİYE HEIMLICH UYGULAMASI

- Hastanın bilinci kapanırsa sert zemin üzerine yatırılır.
- Solunum ve şah damarından nabız değerlendirilir.
- Tıbbi yardım istenir **(112)**.
- Temel yaşam desteği uygulanır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HEIMLICH UYGULAMASI (ÇOCUK)

TEK BAŞINIZA İSENİZ

BEBEKLERDE TAM TIKANMADA İLK YARDIM

- Bebek ilk yardımcının bir kolu üzerine ters olarak yatırılır.
- Başparmak ve diğer parmakların yardımıyla bebeğin çenesi kavranarak boynundan tutulur ve yüzüstü pozisyonda öne doğru eğilir.

BEBEKLERDE TAM TIKANMADA İLK YARDIM

- Baş gergin ve gövdesinden aşağıda bir pozisyonda tutulur.
- **5 kez el bileğinin iç kısmı ile bebeğin sırtına kürek kemiklerinin arasına hafifçe vurulur.**
- Diğer kolun üzerine, başı elle kavranarak sırtüstü çevrilir.
- Yabancı cismin çıkıp çıkmadığına bakılır.

BEBEKLERDE TAM TIKANMADA İLK YARDIM

- Çıkmadıysa başı gövdesinden aşağıda olacak şekilde sırtüstü tutulur.
- **5 kez iki parmakla göğüs kemiğinin alt kısmından karnın üs kısmına baskı uygulanır.**
- Yabancı cisim çıkana kadar devam edilir.
- Tıbbi yardım istenir (112).

KIRIK, ÇIKIK ve BURKULMALAR

KIRIKLAR

Kırık; kemik bütünlüğünün bozulmasıdır. Kırıklar darbe sonucu ya da kendiliğinden oluşabilir.

Kırık Çeşitleri

- 1. Kapalı kırık:** Kemik bütünlüğü bozulmuş ancak deri sağlamdır.
- 2. Açık kırık:** Deri bütünlüğü bozulmuştur. Kemik uçları dışarı çıkabilir. Kanama ve enfeksiyon riski vardır.

KIRIKLAR

KIRIKLAR

Belirtiler;

- Hareketle artan ağrı,
- Şekil bozukluğu,
- Hareket kaybı,
- Şişlik,
- Kanama nedeniyle morarma.

KIRIĞIN YOL AÇABİLECEĞİ OLUMSUZ DURUMLAR

- Kırık yanındaki damar, sinir, kaslarda yaralanma ve sıkışma,
- Kırık bölgede nabız alınamaması, solukluk, soğukluk,
- Parçalı kırıklarda kanamaya bağlı şok görülebilir.

KIRIKLARDA İLK YARDIM

- Hayatı tehdit eden yaralanmalara öncelik verilir.
- Hasta/yaralı hareket ettirilmez, sıcak tutulur.
- Kol etkilenmişse yüzük, saat vb. eşyalar çıkarılır.
- Kırık şüphesi olan bölge ani hareketlerden kaçınılarak sopa, karton, tahta gibi sert malzemelerle (atel) komşu alt ve üst eklemleri içine alacak şekilde tespit edilir/sabitlenir.

KIRIKLARDA İLK YARDIM

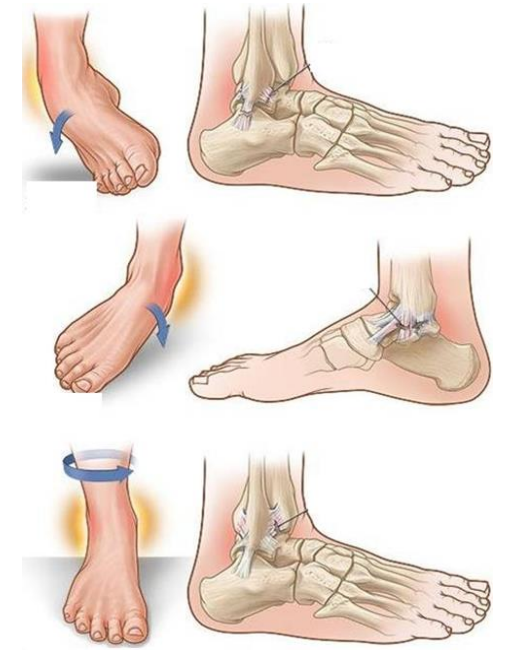
- Açık kırıklarda tespitten önce yara üzeri bezle kapatılır.
- Kırık bölgede sık aralıklarla nabız ve vücut ısısı kontrol edilir.
- Tespit ve sargı yapılırken parmaklar görünecek şekilde açıkta bırakılır. Böylece parmaklarda derinin rengi ve ısısı kontrol edilir.
- Kırık kol ve bacaklar yukarıda tutulur.
- Tıbbi yardım istenir(**112**).

BURKULMALAR

Burkulma: Zorlama sonucu, eklem yüzeylerinin **anlık** olarak ayrılmasıdır.

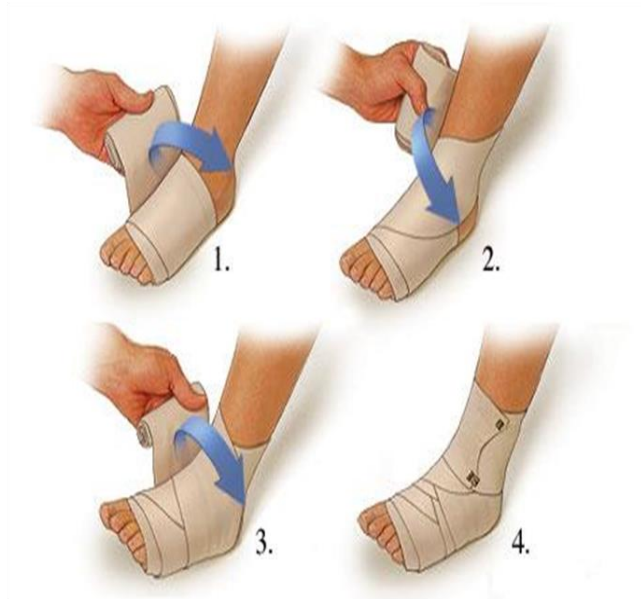
Belirtiler;

- Burkulan bölgede ağrı,
- Kızarıklık,
- Şişlik,
- İşlev kaybı.

BURKULMALARDA İLK YARDIM

- Burkulan eklem sıkıştırıcı bir bandajla tespit edilir.
- Şişliği azaltmak için bölge yukarı kaldırılır.
- Hareket ettirilmez.
- Tıbbi yardım istenir (**112**).

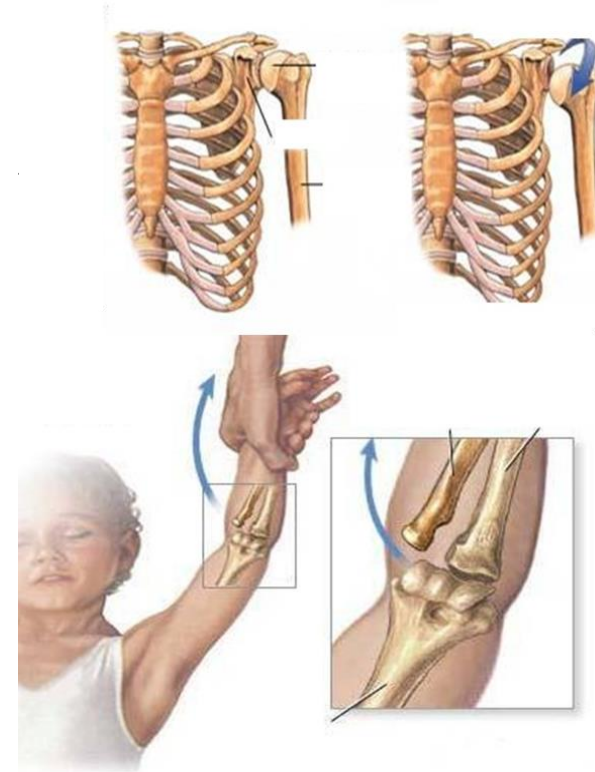

ÇIKIKLAR

Çıkık: Eklem yüzeylerinin **kalıcı** olarak ayrılmasıdır.

Belirtiler;

- Yoğun ağrı,
- Kızarıklık, şişlik,
- İşlev kaybı,
- Eklem bozukluğu.

ÇIKIKLARDA İLK YARDIM

- Eklem bulunduğu şekilde tespit edilir.
- Çıkık yerine oturtulmaya çalışılmaz.
- Hasta/yaralıya ağızdan hiçbir şey verilmez.
- Bölgede nabız, deri rengi ve ısı kontrol edilir.
- Tıbbi yardım istenir (**112**).

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÇIKIKLARDA İLK YARDIM

KIRIK, ÇIKIK VE BURKULMALARDA TESPİT UYGULAMALARI

- Tespit yapılırken yaralı bölge sabit tutulur.
- Yara varsa üzeri temiz bir bezle kapatılır.
- Tespit malzemesi önce yumuşak malzeme ile kaplanır.
- Yaralı bölge nasıl bulunduysa öyle tespit edilir, düzeltilmeye çalışılmaz.
- Tespit; kırık, çıkık ve burkulmanın üstünde ve altında kalan eklemleri de içerecek şekilde yapılır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KOL VE KÖPRÜCÜK KEMİĞİ TESPİTİ

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

PAZI KEMİĞİ TESPİTİ

DİRSEK KIRIĞI TESPİTİ

!! Eğer bükülmüş vaziyette bulduysa, bir kol askısı desteği yardımıyla tespit edilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

ÖN KOL /BİLEK KEMİĞİ TESPİTİ

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

KALÇA KEMİĞİ KIRIĞI TESPİTİ

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

UYLUK KEMİĞİ KIRIĞI TESPİTİ

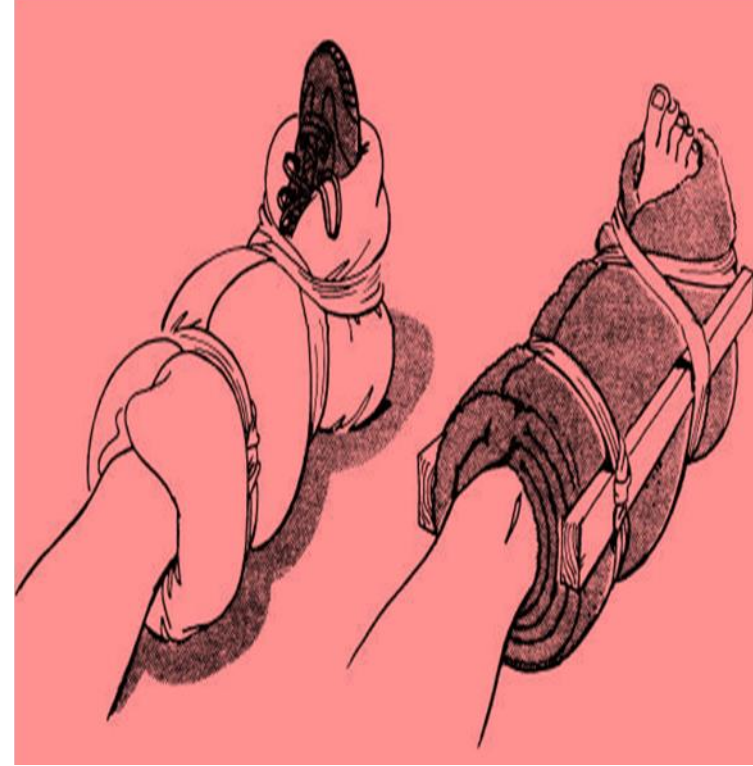
DİZ KAPAĞI KIRIĞI TESPİTİ

KAVAL KEMİĞİ KIRIĞI TESPİTİ

AYAK/AYAK BİLEĞİNİN TESPİTİ

KOMA

Koma; yutkunma, öksürük gibi reflekslerin ve dıştan gelen uyarılara karşı tepkinin azalması ya da yok olması ile ortaya çıkan **uzun süreli bilinç kaybıdır.**

Koma nedenleri

- Düşme ya da şiddetli darbe, kafa travmaları,
- Zehirlenmeler,
- Şeker hastalığı,
- Aşırı alkol, uyuşturucu kullanımı,
- Havale vb. ateşli hastalıklar,
- Karaciğer hastalıkları.

KOMA BELİRTİLERİ

- Yutkunma, öksürük vb. tepkilerin olmaması,
- Sesli ve ağrılı uyarılara cevap vermeme hali,
- İdrar ve dışkı kontrolünün kaybolması.

KOMADA İLK YARDIM

- Hasta /yaralının **bilinci** kontrol edilir.
- Sıkan giysiler **gevşetilir**.
- Ağız içinde **yabancı cisim** olup olmadığı kontrol edilir.
- Bak-dinle –hisset ile **solunum** kontrol edilir.
- Şah damarından **nabız** kontrol edilir.

KOMA (KURTARMA/İYİLEŞME/DERLENME) POZİSYONU VERİLMESİ

- Hasta /yaralının döndürüleceği tarafa diz çökülür.
- Hasta /yaralının karşı taraftaki kolu/eli ilk yardımcıya yakın olan omzunun üzerine konulur.

KOMA (KURTARMA/İYİLEŞME/DERLENME) POZİSYONU VERİLMESİ

- Karşı taraftaki bacağı dik açı yapacak şekilde kıvrılır.
- İlk yardımcıya yakın kolu baş hizasında omuzdan yukarı doğru uzatılır.

KOMA (KURTARMA/İYİLEŞME/DERLENME) POZİSYONU VERİLMESİ

- Karşı taraf omuz ve kalçasından tutularak hasta/yaralı bir hamlede çevrilir.
- Üstteki bacak kalça ve dizden bükülerek öne doğru destek yapılır.

KOMA (KURTARMA/İYİLEŞME/DERLENME) POZİSYONU VERİLMESİ

- Alttaki bacak hafif dizden bükülerek arkaya destek yapılır.
- Hasta/ yaralının başı kolun üzerine yan pozisyonda hafif öne eğik konur.
- Hasta/yaralı tıbbi yardım (112) gelinceye kadar bu pozisyonda tutulur.
- Hasta/yaralının **solunum ve nabızı 3-5 dk. ara ile kontrol edilir.**

HASTA/YARALI TAŞIMA TEKNİKLERİ

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HASTA/YARALI TAŞINMASINDA GENEL KURALLAR

- İlk yardımcı kendi sağlığını asla riske sokmamalı,
- Gereksiz zorlama ve yaralanmalardan kaçınılmalı,
- Hasta/yaralıya **yakın mesafede** çalışılmalı,
- Daha uzun ve **kuvvetli kas grupları** kullanılmalı,
- Sırtın gerginliğini korumak için dizler kalçadan bükülmeli,

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HASTA/YARALI TAŞINMASINDA GENEL KURALLAR

- Yerden destek alacak şekilde her iki ayağı da kullanarak biri diğerinden öne yerleştirilmeli,
- Kalkarken **ağırlık kalça kaslarına verilerek** dizler en uygun biçimde doğrultulmalı,
- Baş her zaman düz tutulmalı ve düzgün bir şekilde hareket edilmeli,
- **Yavaş ve düzgün adımlarla** yürünmeli ve adımlar omuzdan daha geniş olmamalı,

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HASTA/YARALI TAŞINMASINDA GENEL KURALLAR

- Ağırılık kaldırırken karın muntazam tutulup kalça kasılmalı,
- Omuzlar leğen kemiği ve omurilik hizasında olmalı,
- Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınılmalı,
- Hasta/yaralı mümkün olduğunca **az hareket ettirilmeli**,
- Hasta /yaralı baş- boyun- gövde eksenini esas alınarak ve **en az 6 destek noktasından** kavranmalı,

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HASTA/YARALI TAŞINMASINDA GENEL KURALLAR

- Mükemmel bir **ekip çalışması** yapılmalı,
- Ekipte tüm hareketleri yönlendirecek **sorumlu bir kişi olmalı**,
- Komut veren kişi genellikle ağırlığın en fazla olduğu ve en fazla dikkat gerektiren **baş ve boyun kısmını tutan kişi** olmalıdır.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

HASTA/YARALI TAŞINMASINDA GENEL KURALLAR

- Genel bir kural olarak; hasta/ yaralının yeri değiştirilmemeli ve dokunulmamalıdır!
- Olağan üstü bir **tehlike söz konusu** ise taşıdığı her türlü riske rağmen **acil taşıma** zorunludur.
- Yaralılar en kısa sürede **güvenli bir yere** taşınmalıdır.

TAŞIMA TEKNİKLERİ

A-Acil Taşıma Teknikleri

1. Sürükleme Tekniği

- Ayak bileklerinden tutarak sürükleme
- Koltuk altından tutarak sürükleme

2. Araç içindeki Yaralıyı Taşıma Tekniği (Rentek)

ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ (SÜRÜKLEME)

- **Sürükleme**; dar, basık ve geçiş güçlüğü olan bir yerden çıkarmalarda seçilebilecek bir yöntemdir.
- Özellikle iri kişilerin taşınması gerektiğinde, **yüzey düz**, başın bir yere çarpma riski yoksa ayaklarından tutularak sürüklenir.

ACIL TAŞIMA TEKNİKLERİ (SÜRÜKLEME)

- Yüzey ayaklardan sürüklemeye uygun değilse kişi; boyun kollarla desteklenerek ve koltuk altından tutularak sürüklenir.
- Mümkünse battaniye kullanılmalıdır.

ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ (RENTEK)

Araç İçindeki Yaralıyı Taşıma Yöntemi (Rentek Manevrası)

Bu yöntem, kaza geçirmiş bir kişiyi tehlike söz konusu ise **omuriliğe zarar vermeden** çıkarmada kullanılır.

ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ (RENTEK)

Hangi durumlarda hasta/yaralı araçtan çıkarılır?

- Solunum durması,
- Yangın tehlikesi,
- Patlama vb.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

RENTEK MANEVRASI

1. Kaza ortamı değerlendirilir. Patlama, yangın tehlikesi belirlenir. Çevre ve ilk yardımcının kendi **güvenliği sağlanır**.
2. Hasta/ yaralının omuzlarına hafifçe dokunarak ve 'iyi misiniz?' diye sorarak **bilinci kontrol edilir**. Çevrede birileri varsa **112**'yi araması istenir.
3. Hasta/ yaralının **solunum** yapıp yapmadığı gözlemlenir (göğüs hareketleri izlenir).

RENTEK MANEVRASI

Eğer solunum yok ise;

4. Hasta /yaralının ayaklarının pedala sıkışmadığından emin olunur ve emniyet kemeri açılır.
5. Hasta /yaralıya yan tarafından yaklaşılr ve bir elle kolu diğer elle de çenesi kavranarak boynu tespit edilir (hafif hareketle).
6. Baş-boyun- gövde hizasını bozmadan araçtan dışarı çekilir.
7. Hasta/ yaralı yavaşça yere ya da sedyeye yerleştirilir.

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

RENTEK MANEVRASI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

RENTEK MANEVRASI

MERKEZ İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ

RENTEK MANEVRASI

TAŞIMA TEKNİKLERİ

B- Kısa Mesafede Süratli Taşıma Teknikleri

1. Tek ilk yardımcı ile Taşıma

- a) Kucakta taşıma
- b) İlk yardımcının omuzundan destek olma
- c) Sırtta taşıma
- d) Omuzda taşıma (**İtfaiyeci yöntemi**)

TAŞIMA TEKNİKLERİ

2. İki İlk yardımcı ile Taşıma

- Ellerin Üzerinde (Altın Beşik) Taşıma: **iki** elle- **üç** elle- **dört** elle taşıma
- Kol ve Bacaklardan Tutarak Taşıma
- Sandalye ile Taşıma

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

Kucakta Taşıma: Bilinci açık olan çocuklar ve hafif yetişkinler için kullanışlı bir yöntemdir.

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

İlk Yardımcının Omuzundan Destek Alma

- Hafif yaralı ve yürüyebilecek durumdaki hasta/ yaralıların taşınmasında kullanılır.
- Bu yöntem iki kişi ile de uygulanabilir.

KISA MESAFEDE SÜRATLI TAŞIMA TEKNİKLERİ

Sırtta taşıma

- **Bilinçli** hastaları taşımada kullanılır.

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

Omuzda taşıma (İtfaiyeci yöntemi)

Yürüyemeyen ya da **bilinci kapalı** olan kişiler için kullanılır.

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

İki ilk yardımcı ile eller üzerinde taşıma (Altın beşik yöntemi)

İki elle -üç elle- dört elle

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

Kol ve bacaklardan tutarak taşıma:

KISA MESAFEDE SÜRATLİ TAŞIMA TEKNİKLERİ

Sandalye ile taşıma

SEDYE ÜZERİNE YERLEŞTİRME TEKNİKLERİ

1. Kaşık tekniği; hasta/yaralıya sadece bir taraftan ulaşılması durumunda **üç** ilk yardımcı tarafından uygulanır.

SEDYE ÜZERİNE YERLEŞTİRME TEKNİKLERİ

2. Köprü tekniği; hasta /yaralıya iki taraftan ulaşılması durumunda dört ilk yardımcı tarafından yapılır.

SEDYE ÜZERİNE YERLEŞTİRME TEKNİKLERİ

3. Karşılıklı durarak kaldırma; omurilik yaralanmalarında veya şüphesinde kullanılır. Üç ilk yardımcı tarafından uygulanır.

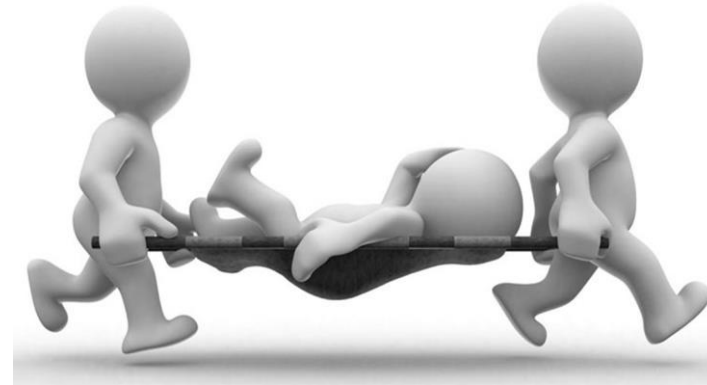

SEDYE İLE TAŞIMA KURALLARI

- Hasta/ yaralı battaniye ya da çarşaf gibi malzeme ile sarılmalı,
- Hasta /yaralı **sedye**ye bağlanmalı,
- Hasta / yaralının **başı gidiş yönünde olmalı**,
- Sedyeye **daima yatay** (yere paralel) tutulmalı,

SEDYE İLE TAŞIMA KURALLARI

- **Güçlü kişi** hasta /yaralının **baş kısmında** olmalı,
- Daima sedye hareketlerini yönlendiren ve **komut veren biri olmalı,**
- Sedyenin düz taşınması için öndeki ilk yardımcı **sağ,** arkadaki ise **sol** ayakla yürümeye başlamalı.

SEDYE İLE TAŞIMA TEKNİKLERİ

1. Sedyenin iki kişi tarafından taşınması:

SEDYE İLE TAŞIMA TEKNİKLERİ

2. Sedyenin dört kişi tarafından taşınması:

SEDYE İLE TAŞIMA TEKNİKLERİ

3. Bir battaniye ile geçici sedye oluşturma:

SEDYE İLE TAŞIMA TEKNİKLERİ

4. Bir battaniye ve iki kirişle geçici sedye oluşturma:

